

AVRUPA BİRLİĞİ'NDE STA ve DİĞER TİCARET MÜZAKERELERİNE GENEL BAKIŞ

Avrupa Komisyonu Ticaret Genel Müdürlüğü'nce yayınlanan "Overview of the FTA and Other Trade Negotiations" adlı belgenin Türkçe 'ye tercümesidir
(Güncelleme: 18 Temmuz 2011)

STA MÜZAKARELERİ

ÜLKE	MEVCUT DURUM	SONRAKİ ADIM
<i>Yakın Doğu</i>		
HİNDİSTAN	Müzakereler ilk olarak 2007 yılında başlamış, toplamda on bir görüşme yapılmış ve bunlardan sonuncusu da Kasım 2010'da düzenlenmiştir. Ayrıca Genel Müdür veya Baş Müzakereci seviyesinde birçok toplantı yapılmıştır. Görüşmelerde zorlu başlıkların tartışıldığı yoğun bir dönemden geçilmektedir ve bu nedenle yapılması gereken birçok husus bulunmaktadır. Bu noktada önemli hususlar; malların pazar erişimleri konusu (iki tarafta önerilerini geliştirmeli), hizmet paketlerine ilişkin konular ve kamu alımları başlığında önemli gelişmenin kaydedilmesidir.	Ortaklık Komitesi açıklamasında, görüşmelerin hızla sonlandırılması doğrultusunda, 10 Aralıkta AB-Hindistan zirvesinin yoğun görüşmeler yapmak üzere toplanacağını bildirmiştir. Bu nedenle ilerleyen aylara ilişkin birçok ikili görüşme planlanmıştır.
SİNGAPUR	Aralık 2009'da Birlik üyesi ülkeler, Komisyon'un Singapur ile STA müzakerelerine başlaması gerektiğine dair karar almıştır. Katılımcıların başvuruları tamamlanmıştır. Müzakereler, Mart 2010'da başlamış, 6 Haziran 2011'de de yedinci toplantı gerçekleştirilmiştir.	Müzakerelerde atılacak bir sonraki adıma ilişkin konular tartışılmaktadır.
MALEZYA	Aralık 2009'da Birlik üyesi ülkeler, Komisyon'un Malezya ile STA müzakerelerine başlaması gerektiğine dair karar almıştır. Görüşmeler 5 Ocak 2010'da Brüksel'de resmi olarak başlamıştır. Katılımcıların başvuruları tamamlanmıştır. Üçüncü tur STA müzakereleri Mayıs 2011' de Brüksel'de düzenlenmiştir.	Dördüncü tur müzakereleri 12-15 Temmuz tarihlerinde Kuala Lumpur'da, beşinci tur ise 18-21 Ekim tarihinde Brüksel'de düzenlenecektir.

ASEAN	Yedi ASEAN coğrafi ülke grubu ile müzakereler, Temmuz 2007’ de başlamıştır. Mart 2009’da düzenlenen Ortaklık Komitesi toplantısında, bölgesel bir anlaşma için yapılacak müzakerelere ara verilmesi yönünde bir karar alınmıştır.	Birlik üyesi ülkeler Aralık 2009’da, ASEAN ülkeleri ile ikili olarak STA görüşmelerinin devam ettirilmesi hususunda karar almışlardır. Malezya ve Singapur ile müzakereye 2010 yılında başlanmıştır. Komisyon ayrıca diğer ASEAN ülkeleri ile ikili ilişkilerin geliştirilmesi doğrultusunda resmi olmayan görüşmelerine devam etmektedir. Vietnam AB ile ikili müzakereye hazır olduğuna dair siyasi işaretleri ortaya koymuştur.
--------------	---	--

Kuzey Amerika

KANADA	2009 Mayıs ayında başlanan müzakereler sonucunda, Kapsamlı Ekonomik ve Ticari Anlaşma olan CETA’ nın içeriği ve genel şekli üzerinde anlaşmaya varılmıştır. Sonuncusu 11-15 Nisan 2011’de Ottawa’da yapılan toplantı ile yedi müzakere turu tamamlanmıştır. Önemli gelişmeler gerçekleştirilmiş bulunmaktadır.	Sekizinci toplantının 11-15 Temmuz’da yapılması planlanmaktadır.
---------------	--	--

Latin Amerika

ANDEAN TOPLULUĞU	Kolombiya ve Peru ile başlanan Çok Taraflı Ticaret Anlaşması müzakereleri Şubat 2010’da tamamlanmıştır. Ekvator’un söz konusu anlaşmaya dâhil edilmesi yolunda çalışmalar devam etmektedir.	Komiser De Gucht, Kolombiya ilgili Bakanı Diazgranados ve Peru Bakan Yardımcısı Carlos Posada Ugaz’ın katılımı ile anlaşma, 13 Nisan’da imzalanmıştır.
ORTA AMERİKA	Orta Amerika ülkeleri (Kosta Rika, El Salvador, Guatemala, Honduras, Panama Nikaragua) ile yeni bir STA’ya ilişkin temel unsurları da içeren Ortaklık Anlaşması müzakereleri Mayıs 2010’da sonlanmıştır. Anlaşma metnin dili ve yasal geçerliliği ile ilgili yapılan müzakereler de tamamlanmıştır.	Anlaşma 22 Martta imzalanmıştır. Komisyonca hazırlanan anlaşma metninin çevirilerinin temmuz ortasına yetiştirilmesine çalışılmaktadır.

MERCOSUR (Güney Amerika Ortak Pazarı)	Mercosur ile AB arasındaki müzakerelere yeniden başlanmasına dair karar, 17 Mayıs 2010'da düzenlenen Mercosur- AB zirvesinde alınmıştır. Şu ana kadar altı müzakere turu düzenlenmiştir. Bu toplantılarda, söz konusu anlaşmanın maddeleri üzerinde yoğunlaşmıştır.	Bir sonraki toplantının Montevideo'da yapılması planlanmıştır. Taraflar pazar girişlerine yönelik teklifler üzerinde çalışmaktadırlar.
--	---	--

Mağrip Ülkeler ve Orta Doğu

EUROMED (Avrupa- Akdeniz Ortaklığı) -Konu Temelinde	Özellikle Kuzey-Güney ilişkilerinde önemli gelişmeler kaydedilmiştir. Ortaklık Anlaşmasının bağlantıları Suriye dışındaki ülkelerle kurulmuştur. Hizmet ticaretinin serbestleşmesine ilişkin müzakereler devam etmektedir. 2006'da devam eden müzakereler bölgesel düzeyde iken, 2008'de yapılan müzakereler, Tunus, Fas, İsrail gibi ülkeler ile iki taraflı müzakerelere dönüşmüştür. Geleneksel tarım ürünleri, işlenmiş tarım ürünleri ve balıkçılık ürünlerinde ticaretin serbestleşmesine ilişkin müzakereler devam etmektedir. 2005'te Ürdün, 2008'de Mısır ve İsrail ve 2009'da Fas ile müzakereler tamamlanmıştır. "Uyuşmazlığın Çözümü Mekanizması" konusunda, Tunus, Lübnan, Ürdün ve Fas ve Mısır ile müzakereler tamamlanmıştır. Diğer Akdeniz ülkeleri ile görüşmeler devam etmekte ve mümkün olan en kısa sürede bunların sonlandırılması planlanmaktadır. Diğer müzakere konusu ise "Sanayi Ürünlerinin Uygunluk Değerlendirmesi ve Kabulü Anlaşması"dır. Eczacılık ürünlerinde İsrail ile anlaşmaya, 2010'da varılmıştır.	Özellikle hizmetler ticaretinin serbestleşmesi ve uyuşmazlıkların çözümü mekanizmasının kurulmasına ilişkin konuların sonlandırılması için müzakereler başlatılmıştır. Mevcut Ortaklık Anlaşmasının ticaretle ilgili bölümlerine yönelik müzakerelerin derinleştirilmesi, "2010 EUROMED Ticarete İlişkin Yol Haritası"nda öngörülmektedir.
-Ülke Temelinde		
MISIR	Müzakereler 1999 yılında tamamlanmış ve 2001 yılında Ortaklık Anlaşması imzalanmıştır. Anlaşma 1 Haziran 2004'de tüm maddeleri ile uygulamaya girmiştir. Tarım ürünlerine ilişkin müzakereler ise 2008 'de tamamlanarak, görüşmelere ilişkin belge Haziran 2010'da imzalanmıştır.	Hizmetler ticaretinin serbestleşmesine ilişkin ikili müzakerelere başlanması hedeflenmektedir.
İSRAİL	1995'te imzalanan Ortaklık Anlaşması 2000 yılında yürürlüğe girmiştir. Diğer yandan tarım müzakereleri ise 2008 yılında tamamlanmıştır. İlaç eczacılık ürünlerinde "Sanayi Ürünlerinin Uygunluk Değerlendirmesi ve Kabulü Anlaşması" 2010 yılında imzalanmıştır.	Hizmetler ticaretinin serbestleşmesi ve uyuşmazlığın çözümü mekanizmasının kurulmasına ilişkin ikili müzakerelere başlanması hedeflenmektedir.

ÜRDÜN	1997 yılında imzalanan Ortaklık Anlaşması 2002 yılında yürürlüğe girmiştir. Tarım müzakereleri ise 2005 yılında sona ermiştir. Uyuşmazlıkların çözümü mekanizmasına ilişkin protokol 2009 Aralık ayında imzalanmıştır.	Hizmetlere ilişkin müzakereler ikili düzeyde değil, bölgesel düzeyde yürütülmektedir.
LÜBNAN	2002 yılında müzakereler sonlanmış ve Ortaklık Anlaşması imzalanmıştır. Geçici anlaşma, 2003 yılında yürürlüğe girmiş, 2006 yılında Ortaklık Anlaşmasının yürürlüğe girmesi ile yürürlükten kaldırılmıştır. Uyuşmazlıkların çözümü mekanizmasına ilişkin protokol 2011 yılında imzalanmıştır.	Hizmetlere ilişkin müzakereler ikili düzeyde değil, bölgesel düzeyde yürütülmektedir. Tarım müzakerelerine ise henüz başlanmamıştır.
FAS	1996 yılında imzalanan Ortaklık Anlaşması 2000 yılında yürürlüğe girmiştir. Tarım müzakereleri ise 2009 yılında tamamlanmış ve anlaşma 2010 yılında imzalanmıştır. Uyuşmazlıkların çözümü mekanizmasına ilişkin protokol 2010 yılında imzalanmıştır.	Hizmetler ticaretinin serbestleşmesi ilişkin ikili müzakereler devam etmektedir. Söz konusu müzakerelerde önemli ilerlemeler kaydedilmesi durumunda, yürürlükte olan Ortaklık Anlaşması daha da derinleştirilerek, ticaretle bağlantılı düzenlemeler yapılması hedeflenmektedir.
FİLİSTİN	1997 yılında Ortaklık Anlaşması imzalanmış aynı yıl geçici anlaşma yürürlüğe girmiştir.	Hizmetlere ilişkin müzakereler ikili düzeyde değil, bölgesel düzeyde yürütülmektedir. Tarım müzakerelerine ise henüz başlanmamıştır. Uyuşmazlıkların çözümü mekanizmasına ilişkin müzakerelere kısa sürede başlanması planlanmaktadır. Filistin menşeli ürünlere ilişkin gümrük vergisinden ve kota kısıtlamasından muaf ihracat olanağı devam etmektedir.
SURİYE	Müzakereler, 2004 yılında tamamlanmasına rağmen, siyasi nedenlerden dolayı anlaşmanın imzalanması mümkün olmamıştır.	Yakın gelecekte Ortaklık Anlaşmasının imzalanmasına dair bir durum şuan için söz konusu değildir.
TUNUS	1995 yılında imzalanan Ortaklık Anlaşması 1998 yılında yürürlüğe girmiştir. Uyuşmazlıkların çözümü mekanizmasına ilişkin protokol 2009 yılında imzalanmıştır.	Hizmetler ticaretinin serbestleşmesi ve tarım ürünlerine ilişkin ikili müzakerelere başlanması hedeflenmektedir.

LİBYA	İmzalanması planlanan STA'ya ilişkin çerçeve anlaşmasının müzakereleri 2008 yılında başlamış ve şu ana kadar yedi tur gerçekleştirilmiştir. Ayrıca Libya hükümeti malların ve servislerin ticaretinin serbestleştirilmesine ile uyuşmazlıkların çözümü mekanizmasına ilişkin müzakerelere başlanabileceğine dair kararlılığını ortaya koymuştur.	Birlik, 23 Şubat 2011 tarihinde Libya ile olan tüm müzakerelerin dondurulması kararını almıştır.
KÖRFEZ İŞBİRLİĞİ KONSEYİ	Müzakereler askıya alınmakla birlikte tartışmalar devam etmektedir. Müzakerelerin en kısa sürede tamamlanması hedeflenmektedir.	Bir sonraki tur için kesin tarih ortaya konmamakla birlikte, baş müzakereciler seviyesinde görüşmeler devam etmektedir.

Doğu Avrupa

UKRAYNA	2008 yılında başlanan müzakerelerde şu ana kadar on yedi tur tamamlanmıştır. Son toplantı Haziran 2011'de Kiev'de yapılmıştır. Birçok alanda önemli ilerlemeler sağlanmış olmasına rağmen, müzakere edilmesi gereken birçok konu mevcuttur.	On sekizinci toplantının eylül ayında Brüksel'de yapılması planlanmaktadır.
----------------	---	---

Afrika, Karayipler ve Pasifik Ülkeleri (ACP)

BATI AFRİKA	Geçici Ekonomik İşbirliği Anlaşması (EPA) müzakereleri, Fildişi Sahilleri ve Gana ile Aralık 2007 tarihinde başlamıştır.	Bölgesel bir EPA imzalanması hususunda müzakereler devam etmektedir.
ORTA AFRİKA	Kamerun ile geçici EPA anlaşmasına ilişkin müzakerelere 2007'de başlanmış ve 2009 yılında anlaşma imzalanmıştır.	Bölgesel bir EPA imzalanması hususunda müzakereler devam etmektedir.
DOĞU ve GÜNEY AFRİKA	Seyşeller ve Zimbabve ile kasım 2007'de, Moritüs Madagaskar ve Komorlar ile Aralık 2007 tarihinde geçici ticaret anlaşması müzakereleri başlatılmış ve tüm bu ülkeler 2009 yılında söz konusu anlaşmaları imzalamışlardır.	Bölgesel bir EPA imzalanması hususunda müzakereler devam etmektedir.
DOĞU AFRİKA TOPLULUĞU	Kenya, Uganda, Tanzanya, Ruanda, Burundi ile Kasım 2007 tarihinde EPA müzakerelerine başlanmıştır.	Bölgesel bir EPA imzalanması hususunda müzakereler devam etmektedir.

GÜNEY AFRİKA KALKINMA TOPLULUĞU	Topluluk üyesi ülkeler ile 2007 yılında EPA müzakerelerine başlanmış ve Namibya hariç tümüyle anlaşmalar imzalanmıştır.	Bölgesel bir EPA imzalanması hususunda müzakereler devam etmektedir.
KARAYİPLER	Bölgesel olarak kapsamlı bir EPA için müzakereler başlamış ve 2009 yılında anlaşmalar imzalanmıştır.	Söz konusu EPA'nın uygulanmasına ilişkin çalışmalar devam etmektedir.
PASİFİKLER	Papua Yeni Gine ve Fiji ile EPA müzakereleri 2007 yılında başlamış ve 2009 yılında anlaşmalar imzalanmıştır.	Bölgesel bir EPA imzalanması hususunda müzakereler devam etmektedir.

DIĞER TİCARET MÜZAKARELERİ

ÜLKE	MEVCUT DURUM	SONRAKİ ADIM
BEYAZ RUSYA	Rusya, Kazakistan ve Beyaz Rusya'nın oluşturmuş olduğu gümrük birliği doğrultusunda, Beyaz Rusya, tek taraflı olarak tekstil anlaşmasının genişletilmesini kabul etmemiştir.	Tek taraflı anlaşmanın süresi 2009 yılı sonunda dolmuştur. Çok taraflı önlemlere ilişkin Komisyon tüzüğü 2011 yılı itibari ile yürürlüğe girmiştir.
ÇİN- Ortaklık ve İşbirliği Anlaşması (PCA)	Brüksel'de 11 Mayıs 2011 tarihinde ticaret ve yatırım konusunda müzakereciler arasında Ortaklık ve İşbirliği Anlaşmasını(PCA) takiben kısa toplantılar düzenlenmiştir. Fakat diğer fasıllarda ilerleme kaydedilememiştir.	PCA'nın siyasi kriterlerine ilişkin bir sonraki toplantının, 16 Haziran 2011'de yapılması planlanmaktadır.
İRAN	2005'e kadar birçok müzakere turu gerçekleştirilmiştir fakat görüşmeler şu anda siyasi nedenlerle askıdadır. Geleceğe ilişkin yeni toplantılar öngörülmemektedir. Birliğin İran'a karşı almış olduğu yaptırım kararı da devam etmektedir.	
IRAK	Müzakereler yasal olarak 2006 yılında başlamış ve son tur toplantısı 12-13 kasımda Brüksel'de yapılmış, Ortaklık ve İşbirliği Anlaşması (PCA)bu toplantıda	PCA'ya ilişkin imzaların 2010'da atılmasını takiben geçici anlaşma yürürlüğe girecektir.

	sonuçlandırılmıştır.	
KAZAKİSTAN	2006 yılında biten anlaşmanın müzakereler son bulmakla birlikte, metnin son taslağı henüz imzalanmamıştır.	İkili anlaşmanın süresi 2006 yılında dolmuştur, bu nedenle yeni anlaşma yürürlüğe girinceye kadar, topluluk otomatik olarak bazı demir çelik ürünleri kota uygulaması yapmaktadır.
RUSYA	STA imzalanmasına ilişkin herhangi bir müzakere yürütülmemektedir. Devam eden müzakereler ise Ortaklık ve İşbirliği Anlaşmasının ticaret ve yatırım olanaklarına ilişkin maddelerle birlikte yenilenmesine yöneliktir.	2010 yılına kadar toplam on iki müzakere toplantısı yapılmıştır. Yapılan toplantılarda, bundan sonra yatırım ile ticaret olanaklarına ilişkin konulara yoğunlaşılması gerektiği üstünde durularak, bu konularda yeterli ilerleme sağlanmadan diğer konulara geçilmemesi dile getirilmiştir. Yatay ticaret ve yatırım olanaklarına ilişkin iki taslak metin üzerinde yedi toplantı yapılmıştır. Yasal müzakere grubu olan Ekonomik Konulara İlişkin Çalışma Grubu son olarak 23 mayısta toplanmıştır.

